

ધોરણ - ૪		અભ્યાસક્રમ પ્રથમ સત્ર 2019-20		વિષય : ગુજરાતી
માસ	પ્રકરણ	વ્યાકરણ	નિબંધ	
જૂન	પાઠ-૧ નાવડી ચાલી કાવ્ય-૨ હંડી (મુ. પા.)	* વચન * પ્રાસવાળા શબ્દો	વર્ણાક્રિતુ	
જુલાઈ	પાઠ-૩ સાચી હજ પુનરાવર્તન-૧	* શુદ્ધ જોડણી * જોડાકારની જોડણી	મારો પ્રવાસ	
ઓગસ્ટ	પાઠ-૪ લાખો વણજારો પાઠ-૫ ઉખાણાં કાવ્ય-૬ રાતાં ફૂલ (મુ. પા.)	* કાળ, વચન * લિંગ	જળ એ જ જીવન મુદ્દા પરથી વાર્તાલેખન	
સપ્ટેમ્બર	પાઠ-૭ કલાકારની ભૂલ	* કહેવતો	સ્વચ્છતાનું મહત્વ	
ઓક્ટોબર	પુનરાવર્તન (સમગ્ર)	-	-	
• પાઠની નીચેની ભાષા સજ્જતા કરાવવી.				
ધોરણ - ૪		અભ્યાસક્રમ દ્વિત્ય સત્ર 2019-20		વિષય : ગુજરાતી
માસ	પ્રકરણ	વ્યાકરણ	નિબંધ	
નવેમ્બર ડિસેમ્બર	પાઠ-૮ પત્ર લખવાની મજા કાવ્ય-૮ હું તો પૂછું (મુ. પા.) પાઠ-૧૦ મૂર્ખના સરદારો	* વિભક્તિ પ્રત્યય	મારો શોખ પત્રલેખન	
જાન્યુઆરી	પાઠ-૧૧ ઊંટ અને ફીર પુનરાવર્તન-૩	* વિરામચિહ્નો * સર્વનામ	ઉત્તરાયણ ગદ્યાર્થગ્રહણ	
ફેબ્રુઆરી	પાઠ-૧૨ બાળ નરેન્દ્ર પાઠ-૧૩ પંખીઓએ પાણી પાયું કાવ્ય-૧૪ સૈનિક સૈનિક રમીએ (મુ. પા.)	પાઠની નીચે આવતી વ્યાકરણને લગતી માહિતી કરાવવાની રહેશે.	સ્વામી વિવેકાનંદ	
માર્ચ	પાઠ-૧૫ બે બણાદુર છોકરા પુનરાવર્તન-૪	-	-	
• પાઠની નીચેની ભાષા સજ્જતા કરાવવી.				
ખાસ અગત્યની સૂચના : પ્રથમ સત્ર તથા દ્વિત્ય સત્રની ૫૦ માર્કની પરીક્ષામાં નિબંધનો કોર્સ સમગ્ર રહેશે. (જૂનથી ઓક્ટોબર, નવેમ્બરથી માર્ચ)				

ધોરણ - ૪

અભ્યાસક્રમ પ્રથમ સત્ર - 2019-20

વિષય : ગુજરાતી
કુલ ગુણા : ૮૦

પ્ર. ૧	પાઠ્યપુસ્તકના આધારે વિકલ્પવાળા પ્રશ્નો :	(૨૦)
પ્ર. ૨ (અ)	નીચેના પ્રશ્નોના પાંચ-છ વાક્યમાં જવાબ લખો. (ગમે તે પાંચ)	(૧૦)
(બ)	નીચેના પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યમાં જવાબ લખો. (ગમે તે પાંચ)	(૦૫)
પ્ર. ૩ (અ)	કાવ્યપંક્તિની પૂર્ણ કરો.	(૦૨)
(બ)	સૂચના મુજબ લખો.	(૧૦)
	વ્યાકરણ તથા પાઠની નીચેની ભાષાસર્જતા અને વિષયવસ્તુને આધારે પ્રશ્નો પૂછાશો.	
(ક)	જવાબ લખો. (ગમે તે ચાર)	(૦૪)
પ્ર. ૪ (અ)	ગમે તે એક વિશે લખો.	(૦૫)
	મુદ્દા પરથી વાર્તા લખો અને યોગ્ય શીર્ષક આપો.	
	અથવા	
	ફક્રા પરથી પાંચ પ્રશ્નો બનાવો.	
(બ)	સૂચના મુજબ લખો. પાઠ્યપુસ્તકને આધારે નીચેના મુજબના પ્રશ્નો પૂછી શકાશો (૦૫)	
	- વ્યાકરણ તથા પાઠની નીચેની ભાષા સર્જતા અને વિષયવસ્તુને આધારે પ્રશ્નો પૂછાશો.	
(ક)	જવાબ લખો.	(૦૫)
પ્ર. ૫ (અ)	નિબંધ લખો. (ગમે તે એક)	(૦૮)
	૧. અભ્યાસદર્શન ૨. પાઠ્યપુસ્તકની બહારનો	
	૩. પાઠ આધ્યારિત	
(બ)	ટૂંકનોંધ લખો. / પાત્ર પરિચય / સ્થળ પરિચય (ગમે તે બે)	(૦૪)
(ક)	નીચેના પ્રશ્નો વિચારીને લખો.	(૦૨)

નિબંધોની યાદી :

પાઠ આધ્યારિત

- (૧) પાણીનું મહત્વ/જળ એ જ જીવન
- (૨) ખોરાકનું મહત્વ
- (૩) વસંતનો મહિમા
- (૪) મારું અદ્ભુત સ્વભાવ
- (૫) પરિશ્રમ એ જ પારસમણી

અભ્યાસક્રમ બહારના

- (૧) માતૃપ્રેમ
- (૨) માનવજીવનમાં શિસ્તનું મહત્વ
- (૩) પ્રદૂષણ
- (૪) વૃક્ષોનું મહત્વ
- (૫) આપણા જીવનમાં તહેવારોનું મહત્વ

ખાસ સૂચના : ૨૦ માર્ક શરૂ, અર્થ, વિરુદ્ધાર્થી તથા ભાષાસર્જતાનું મૂળ વ્યાકરણ.

ધોરણ - ૪

અભ્યાસક્રમ દ્વિતીય સત્ર - 2019-20 વિષય : ગુજરાતી
દ્વિતીય સત્ર લેખિત પરીક્ષાનું માળખું કુલ ગુણા : ૭૦

પ્ર.૧	પાઠ્યપુસ્તકના આધારે વિકલ્પવાળા પ્રશ્નો :	(૧૫)
પ્ર. ૨ (અ)	નીચેના પ્રશ્નોના પાંચ-૭ વાક્યમાં જવાબ લખો. (ગમે તે પાંચ)	(૧૦)
	(બ) નીચેના પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યમાં જવાબ લખો. (ગમે તે પાંચ)	(૦૫)
પ્ર. ૩ (અ)	કાવ્યપદ્કિત પૂર્ણ કરો.	(૦૨)
	(બ) સૂચના મુજબ લખો.	(૦૮)
	વ્યાકરણ તથા પાઠની નીચેની ભાષાસજ્જતા અને વિષયવસ્તુને આધારે પ્રશ્નો પૂર્ણાશે.	
	(ક) જવાબ લખો. (ગમે તે પાંચ)	(૦૫)
પ્ર. ૪ (અ)	ગમે તે એક વિશે લખો. પત્ર લેખન	(૦૫)
	અથવા	
	ફકરો વાંચીને જવાબ લખો.	
	(બ) સૂચના મુજબ લખો.	(૦૫)
	– વ્યાકરણ તથા પાઠની નીચેની ભાષા સજ્જતા અને વિષયવસ્તુને આધારે પ્રશ્નો પૂર્ણાશે.	
	(ક) જવાબ લખો.	(૦૫)
પ્ર. ૫ (અ)	નિબંધ લખો. (ગમે તે એક)	(૦૬)
	૧. અભ્યાસદર્શન ૨. પાઠ્યપુસ્તકની બહારનો ૩. પાઠ આધારિત	
	(બ) ટૂંકનોંધ લખો. / પાત્ર પરિચય / સ્થળ પરિચય (ગમે તે એક)	(૦૨)
	(ક) નીચેના પ્રશ્નો વિચારીને લખો.	(૦૨)

નિબંધોની યાદી :

પાઠ આધારિત

- (૧) સુંદર અક્ષરનું મહત્વ
- (૨) મને શું થવું ગમે ?
- (૩) પુસ્કોની મૈત્રી
- (૪) ગામડાંનો મહિમા
- (૫) સૈનિક

અભ્યાસક્રમ બહારના

- (૧) સમયનું મહત્વ
- (૨) દુકાણ
- (૩) મારો બાળપણનો એક યાદગાર પ્રસંગ
- (૪) મારો દેશ ભારત
- (૫) પ્રાણી બાળની મુલાકાતે

ખાસ સૂચના : ૨૦ માર્ક શરૂ, અર્થ, વિરુદ્ધાર્થી તથા ભાષાસજ્જતાનું મૂળ વ્યાકરણ.

ધો.૪ – ગુજરાતી – પ્રથમ સત્ર
લેખિત પરીક્ષા (નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર)

પ્ર.૧ (અ) પાદ્યપુસ્તકને આધારે નીચે આપેલા વિદ્યાનોનો સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી તેનો કમ અક્ષર ☐ માં લખો. (20)			
(૧) સરોવરનું પાણી જોતા કોણ ખુશ થઈ ગયું ?	(A) પીલું	(B) ઉદ્ર	(C) દેડકો
	(D) ક્રીડી		
(૨) ફીજમાં ઠંડી કોને લાગે છે ?	(A) મૂળા	(B) હૃદી	(C) ટમેટા
	(D) ગાજર		
(૩) શેખ-અબુલ્લાનો પરિવાર ક્યાં રહેતો હતો ?	(A) પેશાવર	(B) બગાડ	(C) દમારકસ
	(D) ઈરાન		
(૪) લાખાએ શેઠ પાસેથી કેટલી મુદત માટે રકમ લીધી ?	(A) એક વર્ષ	(B) એક મહિનો	(C) છ મહિના
	(D) ત્રણ મહિના		
(૫) આપણી સાથે દિવસે કોણ ફર્યા કરે છે ?	(A) પડ્યાયો	(B) ચંદ્ર	(C) તારા
	(D) પશી		
(૬) બહેનના સેંથામાં શું છે ?	(A) અભીલ	(B) ચંદન	(C) હળદર
	(D) હિંગોળ		
(૭) ચોકીદારની મૂર્તિને જોઈને કોણ ભાગી ગયું ?	(A) બાળકો	(B) પોલીસ	(C) ચોર
	(D) મિત્રો		
(૮) જન્મતાંની સાથે જ કોણ મરણ પામે છે ?	(A) વાયુ	(B) અજિન	(C) હિંચકો
	(D) ચપટી		
(૯) કોના ગાલ રાતાં છે ?	(A) ભાબી	(B) મરદા	(C) પોપટ
	(D) બાળક		
(૧૦) ફીજમાં શું નથી મળતું ?	(A) ઠંડક	(B) લાઈટ	(C) શાકભાજી
	(D) હૂંક		
(૧૧) દડદ કરતું ફીજની બહાર કોણ નીકળી ગયું ?	(A) લીલુ	(B) રીંગણ	(C) ટમેંટ
	(D) મૂળો		
(૧૨) ઝરખામાં કોણ બેઢું છે ?	(A) કાકી	(B) બા	(C) માતા
	(D) ભાબી		
(૧૩) જે નામ બોલવાથી એક કરતાં વધારે વસ્તુઓ છે એમ સમજાય-તેને શું કહેવાય ?	(A) કાળ	(B) કિયાપદ	(C) બહુવચન
	(D) લિંગ		

(૧૪) અગાઉ થઈ ગયેલી કિયા બતાવતાં કિયાપદોના કાળને કયો કાળ કહેવાય ?

(A) વર્તમાનકાળ (B) ભૂતકાળ (C) ભવિષ્યકાળ (D) ચાલુ વર્તમાનકાળ

(૧૫) નીચેના શાખોમાંથી કઈ જોડજી સાચી છે ?

(A) ઈશારો (B) કોમ્પ્યુટર (C) ડેલરીયો (D) મૃત્યુ

(૧૬) પાણી જોડને કોણ ખુશ થઈ ગયું ?

(A) ઉંદર (B) ક્રીડી (C) દેડકો (D) પીલું

(૧૭) સૂરજના કિરણો શું પાર કરીને આવ્યા ?

(A) બારી (B) સડકો (C) તડકો (D) ઘર

(૧૮) શાનની સૌ બારીઓ કોણ ખોલે છે ?

(A) પુસ્ક (B) ટી. વી. (C) કમ્પ્યુટર (D) રેડિયો

(૧૯) જાધિયાને આંખ બતાવી કોણે ફિટકાર આપ્યો ?

(A) વાણિયા (B) ચોર (C) લોકો (D) લાખા

(૨૦) મોહને પોતાના રંગ, રૂપ અને આકાર ધરાવતી કેટલી મૂર્તિઓ બનાવી ?

(A) દસ (B) બાર (C) અગિયાર (D) આઠ

પ્ર. ૨ (અ) નીચેના પ્રશ્નોનાં પાંચ-છ વાક્યમાં જવાબ લખો. (ગમે તે પાંચ) (10)

(૧) પીલું, ઉંદરે, ક્રીડી અને ભમરાએ નાવરી કેવી રીતે બનાવી ?

(૨) ખુદાના દરબારમાં એલીહુસેનની હજ કેમ મંજૂર થઈ ?

(૩) જાધિયો પથરા પર માથું પણડીને શા માટે મરી ગયો ?

(૪) હોઠ કેવા સગાભાઈ છે ?

(૫) યમરાજે દૂતને શું કહ્યું ?

(૬) અલીહુસેને શા માટે રૂપિયા ભેગા કર્યા હતા ? તે બધા રૂપિયા તેણે કોને આપીદીધા ?

(બ) નીચેના પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યમાં જવાબ લખો. (ગમે તે પાંચ) (05)

(૧) ક્રીડી અને ભમરાં સાથે કોણ કોણ ફરવા નીકળ્યા હતા ?

(૨) ટમેદું ખુશ કેમ થઈ ગયું ?

(૩) ખુદાએ કોની હજ સ્વીકારી હતી ?

(૪) ડાધાસર કયાં આવેલું છે ?

(૫) જે ખવાય છે પણ ખૂટનો નથી એ શું છે ?

(૬) મહેલ ઉપર શું છે ?

પ્ર. ૩ (અ) કાવ્યપંક્તિ પૂર્ણ કરો.	(02)
એક મો'લ.....ડોલરિયો.	
(બ) સૂચના મુજબ લખો.	(02)
(૧) નીચેના વાક્યોને પાઠના યોગ્ય ઘટના કમમાં ગોઠવો.	
(૧) 'ભાઈ, મોહન તું ચતુર છો, કલાકાર છો.'	
(૨) 'બસ, આ એક જ ભૂલ છે.'	
(૩) 'મૂર્ખ, મોહન એક જ છે, પણ એ બુદ્ધિશાળી કલાકાર છે.'	
(૪) એક દિવસ મોહનને રાત્રે સ્વખ આવ્યું.	
(૨) શાદેસમૂહનો યોગ્ય શાદે આપો.	(02)
(૧) મરધાના માથા પરની કલાળી (૨) મૂર્તિઓ બનાવનાર (૩) પગનું નિશાન (૪) અવ્યવસ્થિત લાંબાવાળ	
(૩) ફિટપ્રોગનો યોગ્ય અર્થ આપી વાક્ય બનાવો.	(02)
(૧) ભારે હૈયે. (૨) બની જવું.	
(૪) નીચે આપેલા શાદે ઉપરથી ચાર-પાંચ શાદે બનાવો.	(02)
(૧) વાતાવરણ , , ,	
(૫) કૌસમાં આપેલો શાદે વાપરી ફરીથી લખો.	(02)
(૧) રમેશ બેઠો બેઠો વાંચતો હતો. (રેખા) (૨) ઘડો પાણીથી ભરેલો હણે. (તગારું)	
(ક) જવાબ લખો (ગમે તે ચાર)	(04)
(૧) ટમેણું દૂધીમાસીને જટ શું પહેરાવવા કહે છે ? (૨) પાણીમાં કોણ ફૂટી પડ્યું ? (૩) 'ઢંડી' કાવ્યના કવિ કોણ છે ? (૪) ડાધિયાએ વાણિયાને પોતાની સાથે લેવા શું કર્યું ? (૫) ઝૂમખું કયાં લટકી રહ્યું છે ?	
પ્ર. ૪ ગમે તે એક વિશે લખો.	
(૧) મુદ્રા પરથી વાર્તા લખો અને યોગ્ય શીર્ષક-બોધ આપો. બે બિલાડીઓ – એક રોટલો મળવો – રોટલા માટે જઘડવું – ન્યાય કરાવવા વાંદરા પાસે જવું – વાંદરાએ ગ્રાજવા લાવવાં – રોટલાના નાના-મોટા ટુકડા કરવા – તોલવું – મોટા ટુકડામાંથી થોડોક રોટલો ખાઈ જવો – જે બાજુનું પલ્લવું નમે તે રોટલો ખાનો – છેલ્લો ટુકડો પણ ખાઈ જવો – બિલાડીઓનું નિરાશ થવું – બોધ.	

અથવા

નીચેના ફક્ત ઉપરથી પાંચ પ્રશ્નો બનાવો.

આજે ઘરઘરમાં ટેલિવિઝન જોવા મળે છે. ટેલિવિઝનને ટૂંકમાં ‘ટી. વી.’ કહેવાય. ટીવીમાં આવતી જાહેરાતો જોઈને આપણે નવી—નવી વસ્તુઓનો પરિચય મેળવી શકીએ. ટીવીના કેટલાક કાર્યક્રમોથી બાળકોના મન પર ખરાબ અસર પડે છે. ટી.વી સામે બેસી રહેવાનું હોવાથી શરીરનું આરોગ્ય પણ બગડે છે. ટીવીથી બાળકોનું વાંચન ઘટી જાય છે. તેમનામાં મારામારી કરવાનું પ્રમાણ વધે છે. તેમની આંખો નબળી પડે છે.

(બ) સૂચના મુજબ લખો.

૧. નીચેના શાઢોના લિંગ જણાવો. (02)

(૧) શ્રદ્ધા – (૨) શિક્ષારી – (૩) બંગાડી – (૪) પાણી –

૨. નીચેના બે શાઢો પરથી અર્થપૂર્ણ એક વાક્ય બનાવો. (02)

(૧) ફૂલ, પ્લાસ્ટિક (૨) પાન, પાણી

૩. એક અર્થપૂર્ણ ઉખાણું જવાબ સહિત લખો. (01)

(૧)

(ક) જવાબ લખો.

(૧) નીચેના શાઢોને શાદ્દકોશના ચોગ્ય ક્રમમાં ગોઠવો. (02)

ખુદા, આકાશ, ગરીબ, હજ

(૨) નીચેના શાઢોના સમાનાર્થી શાઢો લખો. (01)

ખુશી – આભરૂ –

(૩) નીચેના શાઢોના વિરોધી શાઢો લખો. (01)

(૧) ચતુર – (૨) તડકો –

(૪) આડાઅવળા અક્ષરને ક્રમમાં ગોઠવી શાદ્દ બનાવો. (01)

(૧) કશંર – (૨) અજવા –

પ્ર. ૫ (અ) નિબંધ લખો. (ગમે તે એક) (06)

(૧) મારો પ્રવાસ (૨) માતૃપ્રેમ (૩) ખોરાકનું મહત્વ

(બ) પાત્ર પરિચય લખો. (ગમે તે એક) (02)

(૧) લાખો વણજારો (૨) શેખ અબ્દુલ્હા (૩) દૂત

(ક) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ વિચારીને લખો. (02)

(૧) તમારા વર્ગખંડની બારીમાંથી શું દેખાય છે ? તેનું વર્ણન કરો.

ધોરણ - ૪

અભ્યાસક્રમ દ્વિતીય સત્ર - 2019-20
પ્રશ્નપત્રનું માટેખુ - 2019-20

વિષય : ગુજરાતી
કુલ ગુણ : ૭૦

પ્ર.૧ (અ) પાઠ્યપુસ્તકને આધારે નીચે આપેલા વિદ્યાનોનો સાચો વિકલ્પ

પસંદ કરી તેનો ક્રમ અક્ષર માં લખો.

(15)

(૧) રાજાએ ફ્કીરની કઈ શક્તિના ખૂબ વખાણ કર્યા ?

(A) જાહુઈ શક્તિ (B) યાદ શક્તિ

(C) અવલોકન શક્તિ (D) સહન શક્તિ

(૨) હનુમાનજી કોના પુત્ર હોવાથી આકાશમાં ઉડી શકતા હતા ?

(A) ઈંજ (B) વાયુ (C) સૂર્ય (D) વિષણુ

(૩) પંખીના ટોળાને એક પંખીએ કોની વાત કરી ?

(A) વાદળી (B) શિકારી (C) જાડ દાઢ (D) તરસ્યા છોડ

(૪) 'સૈનિક-સૈનિક રમીએ' – કાવ્યમાં માથે ટોપી પહેરીને કયાં ભમવાનું કહ્યું છે ?

(A) ગલી-ગલીએ (B) ગામ-ગામ

(C) શહેર-શહેર (D) શેરીએ-શેરીએ

(૫) કાંગસા ગામ અમરેલી જિલ્લાના ક્યા તાલુકામાં આવેલું છે ?

(A) રાજુલા (B) ધારી (C) જામનગર (D) મહુવા

(૬) બાળક કાગળિયામાં શું વીટીને લાવવાનું કહે છે ?

(A) આમલી (B) કેરી (C) બાનાં ચશમાં (D) સીટી

(૭) ગુસ્સે થયેલો વેપારી ફ્કીરને કોની પાસે લઈ ગયો ?

(A) પોલીસ (B) ન્યાયાધીશ (C) ગુરુ (D) રાજા

(૮) નરેન્દ્રની ધ્યાનની રમતને કોણે જોખમી કહી ?

(A) તારક (B) દાદાજી (C) દધીચિ (D) માતા

(૯) છોડનાં પાંદડા કોણા ખાઈ ગયું ?

(A) ઈયળ (B) ગાય (C) બકરી (D) ચકલી

(૧૦) કાંગસા ગામની કઈ દિશાએ ગીરના કુંગરા અને જંગલ આવેલાં છે ?

(A) પૂર્વ (B) ઉત્તર (C) દક્ષિણ (D) પશ્ચિમ

(૧૧) નામને બદલે વપરાતા શબ્દને શું કહે છે ?

- (A) વચન (B) વિશેષણ (C) વિભક્તિ (D) સર્વનામ

(૧૨) નીચેનામાંથી કયા શબ્દ સમાનાર્�ી નથી ?

- (A) અનાદર (B) ફિટકાર (C) ધિક્કાર (D) આદર

(૧૩) 'વિદ્યા' શબ્દનો વિશુદ્ધાર્થી શબ્દ ક્યો થાય ?

- (A) સદાય (B) સગાઈ (C) આગમન (D) અભિગમ

(૧૪) નીચે આપેલા શબ્દોને શબ્દકોશના ક્રમમાં ગોઠવતાં ત્રીજા ક્રમે ક્યો શબ્દ આવે ?

- (A) શાસ (B) યાદ (C) પુષ્ય (D) શાંતિ

(૧૫) નીચેનામાંથી કઈ જોડણી યોગ્ય નથી ?

- (A) જુમખું (B) જૂમખૂ (C) જૂમખૂં (D) જૂમખું

પ્ર. ૨ (અ) નીચેના પ્રશ્નોના પાંચ-છ વાક્યમાં જવાબ લખો. (ગમે તે પાંચ) (10)

(૧) ટમેટાને ડાળ પર શા માટે ગમે છે ?

(૨) નાવડી બનાવવા કોણ શું લઈ આવ્યું ?

(૩) શેખ અભુલ્લા હજમાં કેમ જોડાઈ ન શક્યા ? તેમણે શું વિચાર્યુ ?

(૪) આધિયાએ વાણિયાનું ધોતિયું કેમ ખેંચવા માંડ્યું ?

(૫) પત્રલેખનમાં અક્ષર માટે શી—શી કાળજ લેવી જોઈએ ?

(૬) આંખો કઈ દશ દિશાઓ જોઈ શકે છે ?

(બ) નીચેના પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યમાં જવાબ લખો. (ગમે તે પાંચ) (05)

(૧) જટા હોવા છતાં જોગી કોણ નથી ?

(૨) ચાંદરડે શું ફેલાય છે ?

(૩) બાદશાહે બીરબલને કયું કામ સોંઘ્યું ?

(૪) અશોકભાઈએ કઈ તારીખે પત્ર લખ્યો હતો ?

(૫) સાપ નીકળ્યો છતાં નરેન્દ્ર કેમ ભાગ્યો નહિ ?

(૬) આધિયો ગડીભર કેમ થંભી ગયો ?

પ્ર. ૩ (અ) કાવ્યપંક્તિ પૂર્ણ કરો. (02)

આના કરતાં.....

.....હુંઝનું નામ.

અથવા

હું તો પૂછું.....
.....કીકીઓ કોણે મથી ?

(અ) સૂચના મુજબ લખો.

(૧) નીચેના વાક્યોને પાઠના આધારે ઘટના કમ મુજબ ગોઠવો. (02)

૧. “લાવો, હુંથે શોધવા લાગું.”
૨. “કયાં દાટી હતી તે બરાબર બબર છે ?”
૩. “તમારી ખાતરી છે કે અહીં જ પડી હતી.”
૪. “મારો બેટો તદ્દન મૂરખ છે. આપણને નકામી મહેનત કરાવી.”

(૨) ઇટિપ્રોગનો ચોગ્ય અર્થ આપી વાક્ય બનાવો. (02)

૧. ઊંચા ગજના હોલું
૨. ઝડતી લેવરાવવી

(૩) શાદેસમૂહનો ચોગ્ય શાદે આપો. (02)

૧. પાંદાંની ભારે ઘટાવાળું
૨. ઢાઈથી ધીમે—ધીમે ચાલતો.

(૪) નીચે આપેલા શાદેનો છલ્લો અક્ષર લઈ નવા ચાર અર્થપૂર્ણ શાદે બનાવો. (02)

૧. શિકાર —,,,

(ક) જવાબ લખો. (ગમે તે પાંચ) (05)

૧. મોહનને દૂત કેમ ઓળખી ન શક્યો ?
૨. અલીહુસેનના પાડોશમાં બાળકો શા માટે રોકડળ કરતા હતા ?
૩. શાનની બારીઓ કોણ ખોલે છે ?
૪. પત્રના અંતે શું લખાય છે ?
૫. ઝડની ડાળી પર બેસીને વાદળીએ શું કર્યું ?
૬. ધ્યાન કરવાથી શા ફાયદા થાય છે ?

પ્ર. ૪ (અ) ગમે તે એક વિશે લખો. (05)

તમે તમારી માંદગીના કારણે એક અઠવાડિયું શાળાએ જઈ શકો તેમ નથી. તેની જાણ કરતી રજાચિંહી તમારા વર્ગશિક્ષકને લખો.

અથવા

નીચેના ફકરા વાંચીને પાંચ પ્રશ્નોના જવાબ શોધીને લખો. (ગદાર્થગ્રહણ)

હોળીના દિવસે લોકો ઉપવાસ કરે છે. શેરીએ-શેરીએ લોકો લાકડાં અને છાણાં ભેગાં કરે છે. ચોકમાં હોળી પ્રગટાવવામાં આવે છે. લોકો ઘાણી ચણા વડે હોળીની પૂજા કરે છે. હોળીની પ્રદક્ષિણા કરીને હોળીમાં શ્રીફળ હોમે છે. પછી લોકો મિષ્ટાન જમે છે.

પ્રશ્નો : ૧) હોળી પ્રગટાવવા લોકો શેરીએ શેરીએ શું ભેગું કરે છે ?

૨) હોળી કયા તૌયાર કરવામાં આવે છે ?

૩) હોળી કયારે પ્રગટાવવામાં આવે છે ?

૪) લોકો શેના વડે હોળીની પૂજા કરે છે ?

(અ) સૂચના મુજબ લખો.

(૧) નીચેના વાક્યોમાં કચા વિરામચિહ્નો વપરાચા છે તેના નામ લખો. (02)

૧. ખરેખર પંખીની જત જ દયાળું છે !

૨. તું કેમ સાવ દૂઢળો-પાતળો અને નીચો છે.

(૨) આડા-અવળા શાદ્દો ગોઠવી અર્થપૂર્ણ વાક્ય બનાવો. (01)

૧. કાણું આંખે એક ઊંટ હતું.

(૩) દીર્ઘ ઈ થી આવતા બે અર્થપૂર્ણ શાદ્દ લખો. (02)

૧. ૨.

(ક) જવાબ લખો.

(૧) નીચેના શાદ્દોની જાતિ બદલો. (02)

૧. રાજી - ૨. સિંહ -

૩. કાગડો - ૪. ગાય -

(૨) નીચેના શાદ્દોનું વચન બદલો. (01)

૧. પુસ્તક - ૨. મોર -

(૩) નીચેના શાદ્દો આગળથી અન્તે પાછળથી વાંચતા સરખા આવે

તેવાં શાદ્દો લખો. ઉદા. : તરત (02)

૧. ૨. ૩. ૪.

પ્ર. ૫ (અ) નિબંધ લખો. (ગમે તે એક) (06)

(૧) સ્વામી વિવેકાનંદ (૨) પુસ્તકોની મેત્રી

(બ) પાત્ર પરિચય લખો. (ગમે તે એક) (02)

(૧) કલાકાર મોહન (૨) અલી હુસેન (૩) હરિ અને અરજણની બહાદુરી

(ક) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ વિચારીને લખો. (02)

(૧) સૈનિકના કાર્યો જણાવો.

ઘોરણા - ૪

અભ્યાસક્રમ
પ્રથમ સત્ર ૨૦૧૬-૨૦

વિષય-પર્યાવરણ

માસ	પ્રકરણ	શિક્ષણ કાર્ય / પ્રોજેક્ટ કાર્ય
જૂન	૧. રોજ નિશાળે જઈએ ૨. કાન થી કાન	- વાહન વ્યવહારના ગમે તે પાંચ સાધનોની સચિત્ર માહિતી - ગમે તે પાંચ પાલતુ પ્રાણીઓની સચિત્ર માહિતી
જુલાઈ	૩. નંદુ સાથે એક દિવસ ૪. અમૃતાની વાર્તા ૫. અનિતા અને મધમાખીઓ ૬. રિયાની મુસાફરી	- જંગલી પ્રાણીઓની સચિત્ર માહિતી (ગમે તે પાંચ પ્રાણીઓ) - મનપસંદ વૃક્ષોની સચિત્ર માહિતી (ગમે તે ત્રણ) - મધમાખી ઉછેર કેન્દ્ર વિશેની સચિત્ર માહિતી
ઓગસ્ટ	૭. રિયાની ટ્રેન મોડી પડી ૮. રિયા પહોંચી મામાને ઘેર ૯. બદલતા કુટુંબો	- વિવિધ ટ્રેનોની સચિત્ર માહિતી - સંયુક્ત કુટુંબ અને વિભક્ત કુટુંબની સચિત્ર માહિતી
સપ્ટેમ્બર	૧૦. કબડી...કબડી...કબડી... ૧૧. વાડીમાં ૧૨. બદલાતાં સમય	- રમત વિશેની સચિત્ર માહિતી (ગમેતે ત્રણ) - ફૂલોની સચિત્ર માહિતી (ગમે તે પાંચ) - જુદાં જુદાં પ્રકારના ઘરોની સચિત્ર માહિતી
ઓક્ટોબર	૧૩. નદીની સફર	-પાણીના પ્રાપ્તિસ્થાનોની સચિત્ર માહિતી

ધોરણ - ૪

અભ્યાસક્રમ
દ્વિતીય સપ્ત રૂપી ૨૦૧૮-૨૦

વિષય-પર્યાવરણ

માસ	પ્રકરણ	શિક્ષણ કાર્ય / પ્રોજેક્ટ કાર્ય
નવેમ્બર	૧૪. રાજુનું ખેતર	- વિવિધ ઓજારોનો ચિત્ર સહિતનો પ્રોજેક્ટ તૈયાર કરો.
ડિસેમ્બર	૧૫. બજારથી ઘર સુધી ૧૬. કામનો મહિનો ૧૭. તેજલ અમદાવાદમાં ૧૮. ગામ-ગામનાં પાણી	- બજારની મુલાકાત લઈ વિવિધ વસ્તુઓની યાદી તૈયાર કરો. - કોઈપણ પાંચ પકીઓનો સચિત્ર માહિતી મેળવી પ્રોજેક્ટ તૈયાર કરો.
જાન્યુઆરી	૧૯. સાથે જમીએ ૨૦. ખોરાક અને મજા ૨૧. જગત મારા ઘરમાં ૨૨. પહોળાં	-તમે જોયેલા ધાર્મિક સ્થળોનો સચિત્ર માહિતી સહિતનો પ્રોજેક્ટ તૈયાર કરો.
ફેબ્રુઆરી	૨૩. દેશ - પરદેશ ૨૪. મસાલેદાર કોયડા	- વિવિધ મસાલાઓ અને તેના ઉપયોગો સચિત્ર માહિતી મેળવો
માર્ચ	૨૫. મારો જિલ્લો	- સુરત જિલ્લાનાં વિવિધ જોવાલાયક સ્થળોની સચિત્ર માહિતી મેળવો.

ધોરણ - ૪ **પ્રથમ સત્રાંત લેખિત**
વિષય - પર્યાવરણ **પરીક્ષાનું માળખું - ૨૦૧૬-૨૦** **કુલ ગુણ - ૮૦**
અભ્યાસક્રમ : જૂન થી ઓક્ટોબર

પ્ર-૧	પાઠ્યપુસ્તકને આધારે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ શોધી તેનો કુમ અક્ષર આપેલા ____ માં લખો.	(20)
પ્ર-૨	(અ) નીચેના પ્રશ્નોના એક શષ્ટમાં જવાબ લખો. (ગમે તે છ) (બ) ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) (ક) વર્ગીકરણ કરો.	(6) (4) (5)
પ્ર-૩	(અ) નીચેના પ્રશ્નોના એક બે વાક્યમાં જવાબ લખો. (ગમે તે આઈ) (બ) જોડકાં જોડો. (ક) તફાવત લખો.	(8) (5) (2)
પ્ર-૪	(અ) મુદ્દાસર જવાબ લખો. (ગમે તે ત્રણ) (બ) નીચેના વિધાનોના કારણો લખો. (ગમે તે બે) (ક) નીચે આપેલી ખાતી જગ્યા પાઠ્યપુસ્તકને આધારે યોગ્ય શષ્ટ વડે પૂરો.	(6) (4) (5)
પ્ર-૫	(અ) માંગ્યા મુજબ દરેકના બે નામ લખો. (બ) મને ઓળખો.	(10) (5)

ધોરણ - ૪ **વાર્ષિક લેખિત**
વિષય - પર્યાવરણ **પરીક્ષાનું માળખું - ૨૦૧૬-૨૦** **કુલ ગુણ - ૭૦**
અભ્યાસક્રમ : જૂન થી માર્ચ

પ્ર-૧	પાઠ્યપુસ્તકને આધારે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ શોધી તેનો કુમ અક્ષર આપેલા ____ માં લખો.	(15)
પ્ર-૨	(અ) નીચેના પ્રશ્નોના એક શષ્ટમાં જવાબ લખો. (ગમે તે છ) (બ) ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) (ક) વર્ગીકરણ કરો.	(6) (4) (5)
પ્ર-૩	(અ) માંગ્યા મુજબ દરેકના બે નામ લખો. (બ) તફાવતના બે-બે મુદ્દા લખો. (ગમે તે એક) (ક) મને ઓળખો.	(8) (2) (5)
પ્ર-૪	(અ) નીચેના પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ લખો. (ગમે તે ત્રણ) (બ) નીચેના વિધાનોના કારણો લખો. (ગમે તે બે) (ક) નીચે આપેલી ખાતી જગ્યા પાઠ્યપુસ્તકને આધારે યોગ્ય શષ્ટ વડે પૂરો.	(6) (4) (5)
પ્ર-૫	(અ) નીચેના પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યમાં જવાબ લખો. (ગમે તે પાંચ) (બ) જોડકાં જોડો.	(5) (5)